Biroul permanent al Senatului
Bp535 / 13.10.2026.

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului
L631 / 2.11.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind cadrul național pentru protejarea și conservarea bisericilor de lemn

Analizând **propunerea legislativă privind cadrul național pentru protejarea și conservarea bisericilor de lemn** (b535/24.09.2026), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/4515/28.09.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D827/29.09.2026,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare instituirea cadrului juridic privind protejarea și conservarea bisericilor de lemn, prin organizarea Sistemului național și a Registrului național al bisericilor de lemn, evaluarea și clasificarea riscurilor, elaborarea planurilor individuale de protecție, stabilirea măsurilor de prevenire și intervenție, documentarea digitală a patrimoniului, reglementarea procedurilor aplicabile în situații de urgență și post-dezastru, precum și instituirea mecanismelor de finanțare, control și răspundere contravențională.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

Calea 13 Septembrie nr. 1-3, Palatul Parlamentului, Corp B1, Sector 5, București
Tel.: 021 313 6608 / Fax: 021 414 2061 / E-mail: relatii.publice@clr.ro / www.clr.ro

4. Ca **observație cu caracter general**, semnalăm că **propunerea legislativă cuprinde numeroase dispoziții care detaliază aspecte tehnice și administrative** privind evidența și documentarea, evaluările și verificările, prevenirea riscurilor, întreținerea și mentenanța, intervenția în situații de urgență, arhivarea digitală, instruirea și raportarea. Includerea acestor detalii în legislația primară sporește complexitatea reglementării și poate determina necesitatea unor modificări legislative pentru adaptarea la evoluția metodelor și soluțiilor tehnice.

În acest sens, menționăm enumerările privind elementele cuprinse în Registrul național al bisericilor de lemn, prevăzute la **art. 9,** elementele urmărite prin evaluarea integrată de risc, prevăzute la **art. 12 alin. (1),** conținutul tehnico-operativ al Planului individual de protecție, prevăzut la **art. 15 alin. (3),** componentele dosarului digital de patrimoniu, prevăzute la **art. 24 alin. (2),** cerința tehnică privind păstrarea copiilor de siguranță în infrastructuri distincte, prevăzută la **art. 25 alin. (2),** precum și tematica instruirii specifice, prevăzută la **art. 34 alin. (6).**

Aceeași delimitare este necesară și în cazul măsurilor obligatorii de prevenire reglementate la **art. 16 - 23,** în cazul cărora propunem păstrarea în lege a obligațiilor generale, urmând ca detalii precum verificarea sistemelor de protecție, transmiterea alarmelor și soluțiile tehnice de intervenție să fie stabilite, după caz, prin normele metodologice sau prin reglementările tehnice prevăzute la art. 58.

De asemenea, propunem reexaminarea dispozițiilor **art. 32 - 36** privind procedura intervenției în situații de urgență, în sensul păstrării în lege a cadrului general și al stabilirii detaliilor procedurale și tehnice prin normele metodologice sau, după caz, prin procedurile operative prevăzute la art. 34 alin. (5).

Totodată, propunem ca stabilirea conținutului raportului anual, prevăzut la **art. 47 alin. (2),** să fie realizată prin normele metodologice, pe baza unei trimiteri exprese în lege, cu păstrarea în legislația primară a obligației de publicare, a obiectului raportului și a termenului aferent.

Aceeași recomandare vizează transferarea în normele metodologice a enumerărilor privind conținutul verificărilor periodice, prevăzute la **alin. (2) al art. 48 intitulat „Verificările periodice",** măsurile curente de întreținere și prevenție, prevăzute la **art. 50 alin. (2),** precum și lucrările de mentenanță preventivă, prevăzute la **art. 51 alin. (2).**

Precizăm că, potrivit art. 6 alin. (1), art. 23 alin. (2) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, reglementarea trebuie **să instituie reguli necesare**, suficiente și posibile, **să prezinte stabilitate și suplețe** și **să fie redactată concis, clar și precis**. Totodată, în acord cu prevederile art. 4 alin. (3) din aceeași lege, **normele metodologice pot organiza executarea legii**, în limitele cadrului stabilit prin aceasta.

Prin urmare, **propunem reexaminarea proiectului în vederea transferării detaliilor tehnice și administrative de executare în normele metodologice sau, după caz, în celelalte acte subsecvente**. Proiectul va preciza expres aspectele care urmează să fie reglementate prin actele subsecvente, iar trimiterile interne din cadrul proiectului vor fi corelate cu noua structură și cu noul conținut al dispozițiilor. O asemenea delimitare ar facilita cunoașterea și aplicarea legii și ar permite actualizarea coerentă a metodologiilor și documentelor tehnice, fără modificarea repetată a legislației primare.

Sub rezerva observației cu caracter general de mai sus, formulăm următoarele observații și propuneri cu privire la textul propunerii legislative.

5. Pentru consecvență terminologică, recomandăm corelarea sintagmei „cadrul național" din **titlu** cu sintagma „cadrul juridic unitar" de la **art. 1 alin. (1)**.

6. La **art. 1 alin. (1)**, pentru fluența normei, propunem următoarea formulare:

„(1) Prezenta lege instituie cadrul juridic unitar pentru identificarea **bisericilor de lemn aflate pe teritoriul României**, evaluarea **și** prevenirea riscurilor **la care acestea sunt expuse**, protejarea, conservarea **și** monitorizarea **lor**, intervenția în situații de urgență**, precum** și, după caz, restaurarea **acestora**."

La **alin. (2)**, pentru precizia normei, propunem ca aceasta să debuteze astfel: „(2) În **scopul prevăzut la alin. (1)**, se instituie ...". Totodată, recomandăm eliminarea sintagmei „din România", ca superfluă, observație valabilă și pentru **art. 8 alin. (1)**.

La **alin. (3)**, precizăm că expresia „având în vedere valoarea lor religioasă, istorică, artistică, arhitecturală, memorială, identitară și comunitară, precum și vulnerabilitatea specifică a construcțiilor realizate integral sau preponderent din lemn" are caracter explicativ și justificativ, specific instrumentului de prezentare și motivare. Pentru

respectarea art. 38 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, recomandăm eliminarea expresiei respective.

7. La **art. 2 alin. (1) lit. e)**, pentru respectarea normelor gramaticale, sintagma „sunt identificate" va fi redată sub forma **„este identificată"**, acordul urmând să se realizeze cu substantivul „valoare".

La **alin. (2)**, termenul „numai" se va elimina ca redundant", iar expresia „respectarea Legii nr. 422/2001" va fi redactată sub forma „respectarea **prevederilor** Legii nr. 422/2001".

8. La **art. 3**, potrivit uzanțelor de redactare, propunem ca **partea introductivă** să fie reformulată astfel:

„Art. 3. - În sensul prezentei legi, **termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații**:".

Totodată, recomandăm ca noțiunile definite să fie redate în ordine alfabetică.

La **lit. a)**, sintagma „în proporție structural semnificativă din lemn" nu permite determinarea cu suficientă precizie a construcțiilor care se încadrează în noțiunea de „biserică de lemn" și, implicit, în sfera de aplicare a legii. Întrucât expresia „proporție structural semnificativă" nu este definită și nu exprimă un criteriu tehnic neechivoc, se impune reanalizarea și reformularea definiției.

La **lit. b)**, definirea sintagmei „biserică de lemn protejată" ca fiind „orice construcție prevăzută la art. 2" este improprie, întrucât art. 2 alin. (1) nu se referă exclusiv la biserici de lemn. Astfel, lit. f) privește clopotnițe, turnuri, pridvoare și alte construcții asociate acestora, iar lit. g) are în vedere bunuri culturale mobile și componente artistice, care nu reprezintă construcții și nu pot fi considerate biserici de lemn.

În consecință, pentru asigurarea clarității sferei noțiunii definite, recomandăm reanalizarea textului, în sensul raportării sintagmei „biserică de lemn protejată" numai la categoriile de biserici prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) - e), urmând ca elementele prevăzute la lit. f) și g) să păstreze un regim distinct în cadrul sferei de aplicare a legii.

La **lit. c)**, definiția termenului „titular" are o sferă excesiv de largă, întrucât include **orice titular al unui drept real**, deși existența unui asemenea drept nu presupune în toate cazurile exercitarea administrării sau a folosinței bisericii și nici posibilitatea îndeplinirii obligațiilor instituite prin proiect.

Totodată, definiția nu este corelată cu art. 4 lit. j), care consacră principiul responsabilității **proprietarului sau administratorului**, și nici cu dispozițiile ulterioare, care se referă, de regulă, **la proprietar,**

titularul dreptului de administrare și, după caz, unitatea de cult care are în folosință biserica.

În consecință, este necesară delimitarea termenului „titular" prin raportare la persoanele care exercită efectiv, în temeiul legii, administrarea sau folosința bisericii și care pot îndeplini obligațiile prevăzute de proiect, precum și corelarea corespunzătoare cu art. 4 lit. j) și celelalte dispoziții incidente.

La **lit. i),** expresia „intervenție de urgență asupra patrimoniului" este definită, dar nu este utilizată ca atare în cuprinsul proiectului. Astfel, la art. 32 este folosită sintagma „procedura de protecție de urgență a patrimoniului", iar în alte dispoziții se face referire la „intervenții urgente". Prin urmare, este necesară reanalizarea și corelarea acestor formulări, prin utilizarea consecventă a expresiei definite.

Totodată, semnalăm că definiția sintagmei „intervenție de urgență asupra patrimoniului" include și operațiunile pentru salvarea persoanelor, deși acestea nu constituie intervenții asupra patrimoniului. Soluția este necorelată și cu art. 32, potrivit căruia procedura de protecție de urgență a patrimoniului se activează după salvarea persoanelor și limitarea pericolului. În consecință, pentru claritatea și corelarea normelor, recomandăm eliminarea din cuprinsul definiției a referirii la salvarea persoanelor.

9. La **art. 4 lit. d)**, pentru precizia normei, recomandăm ca aceasta să debuteze astfel: „d) cooperarea dintre **autoritățile și instituțiile publice centrale și** locale ...".

10. La **art. 7, denumirea marginală** va fi redată sub forma „Comitetul interinstituțional **pentru protejarea bisericilor de lemn**". În mod similar, **denumirea marginală a art. 8** va fi redactată astfel: „Înființarea Registrului **național al bisericilor de lemn**".

Totodată, semnalăm că reglementarea Comitetului interinstituțional pentru protejarea bisericilor de lemn este incompletă, întrucât nu sunt precizate elemente precum autoritatea în cadrul sau pe lângă care funcționează sau modul în care aprobă regulamentul său de organizare și funcționare. Stabilirea acestor elemente este necesară pentru asigurarea funcționării Comitetului și pentru clarificarea raporturilor sale cu autoritățile cărora art. 6 le atribuie coordonarea componentelor Sistemului național.

La **alin. (1)**, propunem ca după sintagma „Comitetul interinstituțional pentru protejarea bisericilor de lemn" să se introducă

expresia „**denumit în continuare Comitetul**", urmând ca în toate referirile ulterioare să fie utilizată denumirea prescurtată.

La **alin. (4)**, norma se referă la raportul anual privind starea bisericilor de lemn și implementarea măsurilor prevăzute de lege, care este analizat de Comitet. **Art. 28 lit. f)** atribuie Ministerului Culturii prezentarea către Guvern a raportului anual privind starea bisericilor de lemn, iar **art. 47 alin. (1)** prevede publicarea de către acest minister a raportului privind starea Sistemului național. În același timp, **art. 29 lit. g)** atribuie Institutului Național al Patrimoniului întocmirea raportului tehnic anual. Din formularea acestor dispoziții nu rezultă fără echivoc dacă rapoartele menționate reprezintă același document sau documente distincte. Întocmirea este atribuită expres unei instituții numai în cazul raportului tehnic anual.

Pentru claritate, se impune corelarea dispozițiilor menționate, pornind de la precizarea dacă acestea au în vedere un raport unic sau mai multe rapoarte distincte. În cazul unui raport unic, vor fi stabilite unitar responsabilitățile privind întocmirea, analizarea, prezentarea către Guvern și publicarea acestuia. Dacă sunt avute în vedere rapoarte distincte, vor fi individualizate obiectul fiecăruia și autoritatea responsabilă pentru întocmire, precum și relația dintre aceste documente.

11. La **art. 8**, recomandăm precizarea regimului de acces la informațiile cuprinse în Registrul național al bisericilor de lemn, având în vedere că acesta include, potrivit art. 9, și date tehnice privind sistemele de protecție, condițiile de intervenție și vulnerabilitățile bisericilor de lemn. Or, divulgarea unor asemenea informații poate afecta securitatea obiectivelor respective. În consecință, recomandăm completarea proiectului cu dispoziții care să stabilească informațiile pentru care este necesară îndeplinirea unor condiții speciale de acces.

12. La **art. 9**, sintagma „pentru fiecare obiectiv" este imprecisă, întrucât termenul „obiectiv" nu este definit, iar Registrul reglementat la art. 8 este destinat evidenței bisericilor de lemn. În plus, utilizarea acestui termen poate genera incertitudine cu privire la eventuala înscriere distinctă a construcțiilor și bunurilor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. f) și g).

13. La **art. 10 alin. (1)**, pentru precizia normei de trimitere, aceasta va fi redactată sub forma „art. 2 **alin. (1)**".

Totodată, având în vedere dispozițiile art. 8 alin. (1), sintagma „Registrului național al bisericilor de lemn" va fi înlocuită cu termenul

„**Registrului**", observație valabilă în mod corespunzător pentru celelalte situații similare din proiect.

La **alin. (2) teza întâi**, pentru claritatea redactării, propunem înlocuirea sintagmei „termenul de răspuns, care nu poate fi mai mic de 30 de zile de la data comunicării" cu „termenul de **transmitere a informațiilor și documentelor solicitate**, care nu poate fi mai **scurt** de 30 de zile de la data comunicării **solicitării**".

La **teza a doua**, sintagma „Fișa individuală de protecție" este utilizată pentru prima dată în cuprinsul proiectului, însă denumirea prescurtată „Fișa" este instituită abia la art. 12 alin. (2). Pentru rigoarea redactării și utilizarea unitară a terminologiei, denumirea prescurtată trebuie introdusă la prima menționare, iar precizarea corespunzătoare de la art. 12 alin. (2) trebuie eliminată. Totodată, întrucât sintagmele respective nu reprezintă nume proprii, acestea trebuie scrise cu inițială minusculă. Astfel, se va utiliza formularea „**fișei** individuale de protecție**, denumită în continuare fișa**", iar în cuprinsul proiectului va fi folosită în mod consecvent denumirea prescurtată „**fișa**".

Totodată, recomandăm precizarea specialiștilor vizați prin sintagma „specialiștilor prevăzuți de prezenta lege", având în vedere și dispozițiile art. 11 alin. (3) și art. 12 alin. (4), referitoare la participarea specialiștilor la evaluare.

La **alin. (3)**, este necesară precizarea regimului juridic avut în vedere prin sintagma „legislației privind (...) accesul la informații", în raport cu transmiterea datelor între autorități și instituții publice reglementată de această normă.

La **alin. (6)**, pentru concizia normei, propunem ca din expresia „bisericilor de lemn neclasate prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. e)" să fie eliminat termenul „neclasate".

La **alin. (7),** formularea potrivit căreia Institutul Național al Patrimoniului sau serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii „sesizează autoritatea competentă în vederea analizării declanșării procedurii de clasare" nu este suficient corelată cu procedura reglementată de Legea nr. 422/2001. Pentru evitarea preluării incomplete a unor elemente de procedură, propunem ca norma să facă trimitere directă la dispozițiile relevante din Legea nr. 422/2001. În acest sens, art. 10 alin. (7) ar putea fi redactat astfel:

„(7) În cazul în care, în urma evaluării culturale preliminare prevăzute la alin. (6), sunt identificate elemente susceptibile să justifice clasarea bisericii de lemn ca monument istoric, **se procedează potrivit**

art. 13 și, după caz, art. 21 din Legea nr. 422/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare."

La **alin. (8)**, propunem înlocuirea sintagmei „în condițiile art. 2 alin. (1) lit. e)" cu „în condițiile **prevăzute la** art. 2 alin. (1) lit. e)". Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru art. 11 alin. (5), în privința trimiterii la art. 39.

14. La **art. 12 alin. (8) și (9),** întrucât regulile privind suportarea costurilor evaluărilor și documentelor de protecție se regăsesc parțial și la **art. 39 alin. (4)**, recomandăm corelarea și reunirea acestora în cuprinsul art. 39.

15. La **art. 11 - 13**, nu este stabilită autoritatea competentă să valideze rezultatul evaluării integrate de risc și să dispună încadrarea bisericii de lemn într-unul dintre nivelurile de risc prevăzute la art. 13. Astfel, art. 11 alin. (2) prevede doar coordonarea evaluării de către serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii, iar art. 12 alin. (6) atribuie Institutului Național al Patrimoniului centralizarea fișelor individuale de protecție și integrarea acestora în Registrul național al bisericilor de lemn. Considerăm că această precizare este necesară, întrucât încadrarea într-un nivel de risc produce efecte asupra periodicității reevaluărilor și verificărilor, precum și asupra priorității la finanțare.

16. La **art. 11 alin. (3)**, pentru consecvență terminologică, propunem înlocuirea sintagmei „evaluarea poate fi realizată" cu „evaluarea **integrată de risc** poate fi realizată". Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru celelalte situații similare din proiect.

La **alin. (4),** pentru precizia normei de trimitere, recomandăm înlocuirea sintagmei „legislația privind protejarea monumentelor istorice" cu o trimitere la dispozițiile avute în vedere din „**Legea nr. 422/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare**". Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru celelalte situații similare.

La **alin. (5)**, propunem introducerea, după expresia „Programul național pentru protejarea și conservarea bisericilor de lemn", a expresiei „**denumit în continuare Programul**", cu eliminarea acesteia de la **art. 39 alin. (1)** și utilizarea consecventă a denumirii prescurtate în toate referirile ulterioare.

17. La **art. 12 alin. (4),** trimiterea la alin. (2) este eronată, întrucât echipa de specialitate este menționată la alin. (3). Prin urmare, sintagma

„prevăzută la alin. (2)" va fi înlocuită cu sintagma „prevăzută la alin. **(3)**".

La **alin. (5)**, norma vizează numai bisericile clasate ca monumente istorice. Semnalăm însă că, potrivit art. 14 alin. (2) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, de la data comunicării declanșării procedurii de clasare și până la publicarea ordinului de clasare sau până la comunicarea neclasării, după caz, dar nu mai mult de 12 luni, bunului imobil în cauză i se aplică regimul juridic al monumentelor istorice. Întrucât art. 2 alin. (1) lit. c) din propunerea legislativă include în domeniul său de aplicare și bisericile de lemn aflate în procedură de clasare, pentru corelarea celor două reglementări, propunem ca art. 12 alin. (5) să fie reformulat astfel:

„(5) Pentru bisericile **de lemn** clasate ca monumente istorice, **precum și pentru cele cărora li se aplică, potrivit legii, regimul juridic al monumentelor istorice**, evaluarea valorii culturale și a substanței istorice, precum și stabilirea măsurilor susceptibile să afecteze elementele purtătoare de valoare culturală se realizează cu respectarea **Legii nr. 422/2001**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și exclusiv de către specialiști sau experți atestați, în cazurile prevăzute de lege".

La **alin. (6),** semnalăm că sintagma „metodologia unitară" este imprecisă, întrucât nu se indică activitatea la care se referă aceasta. Astfel, nu rezultă dacă este avută în vedere metodologia de efectuare a evaluării integrate de risc, metodologia de întocmire a fișei individuale de protecție sau o altă metodologie. Totodată, la **alin. (11)** este utilizată sintagma „metodologia de evaluare", iar la **art. 29 lit. b),** sintagma „metodologia de evaluare a riscului patrimonial", fără a se putea stabili dacă cele trei formulări desemnează același document sau metodologii distincte. În consecință, este necesară precizarea obiectului metodologiei prevăzute la art. 12 alin. (6) și corelarea terminologică a dispozițiilor menționate.

La **alin. (11),** recomandăm eliminarea referirii la stabilirea periodicității reevaluării prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi, întrucât intervalele de reevaluare pentru fiecare nivel de risc sunt prevăzute expres la **art. 14 alin. (1).**

18. La **art. 13,** pentru realizarea concordanței dintre **denumirea marginală** și conținutul normativ al articolului, sintagma „Clasele de risc" din titlu va fi înlocuită cu sintagma „**Nivelurile** de risc". Totodată, pentru precizia normei, la **alin. (1) - (3)** propunem completarea textelor

după cum urmează: „niveluri **de risc**", „Criteriile de încadrare **în niveluri de risc**", respectiv „Încadrarea **în niveluri de risc**".

Semnalăm, de asemenea, că în cuprinsul proiectului nivelurile de risc sunt indicate neuniform, fie prin numărul nivelului, fie prin calificativul „critic" sau „ridicat", fie prin ambele. Pentru unitate terminologică, recomandăm utilizarea consecventă a formulelor **„nivelul I de risc"**, **„nivelul II de risc"** etc., calificativele „critic", „ridicat", „mediu" și „redus" urmând să figureze în clasificarea prevăzută la alin. (1).

Totodată, pentru asigurarea unității terminologice, este necesară utilizarea consecventă a sintagmei „biserică **de lemn**", definită la art. 3 lit. a). Astfel, la **art. 13 alin. (1)** și la **art. 18 alin. (1)**, sintagma „Bisericile" va fi înlocuită cu sintagma „Bisericile **de lemn**", iar la **art. 19 alin. (1)**, sintagma „Fiecare biserică" va fi înlocuită cu sintagma „Fiecare biserică **de lemn**".

La **alin. (2)**, pentru menținerea unității terminologice, propunem ca după sintagma „normele metodologice" să fie introdusă mențiunea **„de aplicare a prezentei legi"**. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru celelalte situații similare.

19. La **art. 14, alin. (2)** reia regula cuprinsă la alin. (1) lit. a) - d), potrivit căreia reevaluarea se efectuează periodic, la intervale stabilite în funcție de nivelul de risc, fără a aduce un conținut normativ distinct. Pentru evitarea paralelismului, recomandăm eliminarea alin. (2) și completarea corespunzătoare a **părții introductive a alin. (1)**, astfel:

„(1) Evaluarea integrată de risc **a bisericilor de lemn înscrise în Registru** se actualizează:".

Pe cale de consecință, alineatele subsecvente se vor renumerota.

La **alin. (3),** semnalăm că enunțul propus apare ca fiind incomplet, întrucât utilizarea sintagmei „precum și" presupune existența a două elemente coordonate, care nu pot fi însă identificate cu claritate în cuprinsul normei. În acest context, este necesară revederea normei propuse la alin. (3) și, eventual, corelarea acesteia cu alin. (1) al aceluiași articol.

La **alin. (4),** trimiterea la alin. (2) este eronată, întrucât reevaluarea determinată de producerea unui eveniment este reglementată la alin. (3). Prin urmare, expresia „prevăzute la alin. (2)" va fi înlocuită cu expresia „prevăzute la alin. **(3)**".

20. La **art. 15 alin. (3)**, la **partea introductivă**, pentru consecvență terminologică, propunem înlocuirea termenului „Planul"

cu sintagma „Planul **individual de protecție**". Observația este valabilă și pentru **alin. (5) și (6).**

La **alin. (5),** întrucât actul normativ la care se face trimitere nu este la prima menționare în text, va fi utilizată sintagma „**Legea nr. 422/2001**, republicată, cu modificările și completările ulterioare". Observația este valabilă și pentru celelalte situații similare din cuprinsul proiectului.

21. La **art. 16 alin. (2)**, pentru precizia normei, propunem ca termenul „Sistemele" să fie înlocuit cu sintagma „Sistemele **prevăzute la alin. (1)**". Observația este valabilă în mod corespunzător și pentru **alin. (3)**.

22. La **art. 17 alin. (3),** pentru consecvență terminologică, propunem înlocuirea termenului „instalației" cu sintagma „instalației **electrice**".

23. La art. **18 alin. (1)** și **art. 56** este utilizat termenul „monument", deși dispozițiile respective sunt aplicabile tuturor bisericilor de lemn care intră în domeniul de aplicare al proiectului, inclusiv celor neclasate ca monumente istorice. Pentru corectitudinea și unitatea terminologiei, sintagma „protejarea monumentului" de la art. 18 alin. (1) va fi înlocuită cu expresia „protejarea **lor**", iar sintagma „integritatea monumentului" de la art. 56 va fi înlocuită cu expresia „integritatea bisericii de lemn".

24. La **art. 23**, având în vedere suprapunerea parțială cu **art. 50 alin. (2) lit. a) și c),** recomandăm comasarea obligațiilor privind îndepărtarea materialelor combustibile și gestionarea vegetației în art. 50, cu păstrarea cerinței referitoare la protejarea caracterului istoric, peisagistic sau funerar al amplasamentului.

25. La **art. 26 lit. j)** și **art. 27 alin. (1)**, pentru precizia normei, propunem ca expresiile „autoritățile publice" și „autoritățile" să fie înlocuite cu sintagma „autoritățile **și instituțiile publice**". Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru celelalte situații similare din proiect.

La **art. 27 alin. (3)**, sintagma „securității publice" excedează obiectului reglementării și poate sugera instituirea unei competențe generale de intervenție a autorităților publice. Totodată, excepțiile propuse trebuie delimitate de aspectele care țin exclusiv de autonomia cultelor. Prin urmare, pentru claritatea normei, propunem următoarea redactare:

„(3) Autoritățile **și instituțiile publice** nu pot interveni, în temeiul prezentei legi, în organizarea internă, doctrina, disciplina ori raporturile canonice ale cultelor. **Măsurile prevăzute expres de prezenta lege care pot afecta activitatea liturgică se aplică numai în scopul protejării vieții și integrității persoanelor ori a patrimoniului cultural**".

26. La **art. 28**, pentru precizarea obiectului reglementării, propunem ca **denumirea marginală** și **partea introductivă** să fie redactate astfel:

„Art. 28. – **Atribuțiile Ministerului** Culturii

Ministerul Culturii **are următoarele atribuții:**".

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art. 29 - 31**.

La **lit. a)**, pentru precizia normei, propunem următoarea formulare:

„a) coordonează politica națională în **domeniul protejării și conservării bisericilor de lemn**;".

La **lit. d)**, pentru același considerent, este necesară precizarea obiectului controlului exercitat de Ministerul Culturii și delimitarea acestuia de atribuțiile celorlalte autorități prevăzute la art. 42.

27. La **art. 33**, având în vedere art. 34 alin. (7), care consacră prioritatea protejării vieții și integrității persoanelor, inclusiv a personalului de intervenție, recomandăm reexaminarea ordinii priorităților, astfel încât securitatea echipelor de intervenție, prevăzută la **lit. c)**, să nu fie prezentată ca o prioritate secundară față de limitarea propagării evenimentului, prevăzută la **lit. b)**.

28. La **art. 34 alin. (4)**, pentru utilizarea terminologiei consacrate de art. 32 alin. (2) din Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, propunem înlocuirea expresiei „serviciilor profesioniste pentru situații de urgență" cu sintagma „serviciilor **de urgență profesioniste**".

La **alin. (6)**, la **partea introductivă**, pentru corelare cu alin. (5), propunem înlocuirea termenului „procedurile" cu sintagma „procedurile **operative**".

29. La **art. 35 alin. (3)**, care se referă la componența Comisiei tehnice post-dezastru, recomandăm precizarea modului de desemnare a conducerii acesteia.

La **alin. (6)**, pentru rigoarea redactării, propunem înlocuirea expresiei „potrivit alin. (4)" cu sintagma „potrivit **dispozițiilor**

alin. (4)". Totodată, potrivit terminologiei de specialitate, expresia „autorităților și instituțiilor" se va înlocui cu sintagma „autorităților și instituțiilor **publice**". Observația este valabilă și pentru celelalte situații similare din proiect.

La **alin. (7),** pentru precizia normei, propunem revederea textului „operatorului de specialitate desemnat potrivit alin. (5)", întrucât alin. (5) nu menționează niciun operator de specialitate.

La **alin. (9)**, pentru același considerent, propunem ca după norma de trimitere la „art. 39" să fie inserată expresia **„alin. (8)"**, întrucât alineatul respectiv reglementează constituirea rezervei financiare pentru intervenții urgente. Observația este valabilă și pentru **art. 52 alin. (5)**.

La **alin. (10)**, pentru claritatea redactării, propunem înlocuirea sintagmei „avizarea, autorizarea intervențiilor și utilizarea fondurilor publice" cu „avizarea **și** autorizarea intervențiilor, **precum** și utilizarea fondurilor publice".

30. La **art. 37 alin. (3),** pentru precizarea contextului în care se utilizează elementele originale recuperabile, propunem ca, la începutul textului, să fie inserată sintagma **„În cadrul intervențiilor prevăzute la alin. (2),"**.

31. La **art. 39 alin. (3) lit. c) și i),** recomandăm reexaminarea enumerării cheltuielilor care pot fi finanțate, în vederea delimitării categoriilor de studii, expertize, investigații și documentații tehnice și eliminării suprapunerilor.

La **alin. (5),** întrucât dispozițiile stabilesc obligații ale proprietarilor, titularilor dreptului de administrare și unităților de cult, recomandăm regruparea acestora în Capitolul VIII, prin corelare cu art. 26 și 27 și eliminarea suprapunerilor, cu păstrarea în art. 39 a dispozițiilor privind finanțarea.

La **alin. (7),** având în vedere legătura cu criteriile de prioritizare prevăzute la art. 40 alin. (1), recomandăm integrarea acestei dispoziții în art. 40, cu păstrarea priorității exprese acordate obiectivelor aflate în situațiile indicate și eliminarea suprapunerilor.

La **alin. (9) teza a doua,** având în vedere suprapunerea parțială cu **art. 39 alin. (11)** și **art. 40 alin. (7),** precum și pentru concizia reglementării, recomandăm comasarea, în art. 39 alin. (11), a dispozițiilor care precizează aspectele financiare ce urmează să fie detaliate prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi, cu

păstrarea într-o formă concisă a elementelor prevăzute de textele menționate.

La **alin. (11),** pentru corelare cu **art. 40 alin. (1),** recomandăm reformularea dispoziției astfel încât să rezulte că **normele metodologice detaliază criteriile de prioritizare** prevăzute în lege și stabilesc modalitatea de aplicare a acestora. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art. 40 alin. (7),** ale cărui dispoziții au fost propuse anterior spre comasare.

32. La **art. 40 alin. (2),** pentru rigoarea redactării, propunem eliminarea sintagmei „prin ea însăși", ca superfluă. Observația este valabilă și pentru **art. 52 alin. (4).**

33. La **art. 41 alin. (2),** pentru unitate terminologică și corelare cu art. 39 alin. (11), propunem înlocuirea sintagmei „normele programului" cu „normele **metodologice de aplicare a prezentei legi**".

34. La **art. 44 alin. (1),** pentru asigurarea previzibilității și accesibilității reglementării, precum și pentru identificarea subiectului activ al contravenției, este necesar ca normele din cuprinsul **lit. a) - f)** să fie completate cu trimiteri exprese la dispozițiile prin care se stabilesc respectivele obligații, nefiind suficiente trimiteri generice de tipul „obligațiile prevăzute de prezenta lege".

La **alin. (3),** semnalăm că prevederea unor criterii specifice de individualizare a sancțiunii în actul normativ care stabilește și sancționează contravențiile este posibilă, însă este necesară, în funcție de intenția de reglementare, și prevederea expresă a raportului dintre aceste criterii speciale și criteriile generale stabilite la art. 21 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

Mai mult decât atât, criteriile stabilite trebuie să întrunească, la rândul lor, cerințele de calitate a legii. În acest sens, semnalăm că referirea eliptică la „pericolul concret", utilizarea noțiunii de „valoare culturală" care nu este definită în proiect, precum și referirea generică la „conduita" contravenientului, fără a se preciza că se are în vedere conduita acestuia în raport cu fapta săvârșită, și nu conduita sa generică, nu sunt suficient de clare și trebuie reanalizate.

Menționăm că, în măsura în care nu se are în vedere instituirea unor criterii suplimentare de individualizare a sancțiunii în raport cu cele din cuprinsul Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, este recomandabilă eliminarea din proiect a normei propuse pentru **art. 44 alin. (3).**

35. La **art. 45 alin. (1),** stabilirea agenților constatatori ai

contravențiilor printr-o normă generică de trimitere este contrară dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, care prevede că agenții constatatori trebuie prevăzuți **în mod expres** în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția. Se impune, de aceea, reformularea corespunzătoare a textului.

Norma din cuprinsul **alin. (3)** nu este necesară și trebuie eliminată, întrucât raportul dintre normele generale și normele speciale, precum și dintre tipurile de răspundere juridică incidente în cazul nerespectării obligațiilor stabilite prin lege constituie chestiuni de principiu care nu trebuie reglementate ori de câte ori se stabilesc sancțiuni contravenționale.

36. Semnalăm că numărul **XVII** este atribuit atât capitolului **„Prevenția și întreținerea curentă"**, cât și capitolului **„Dispoziții tranzitorii și finale"**. Prin urmare, cel de-al doilea capitol XVII va fi numerotat „CAPITOLUL **XVIII**".

Totodată, semnalăm că numărul **48** este atribuit atât articolului intitulat **„Principiul prevenirii"**, cât și celui intitulat **„Verificările periodice"**. Prin urmare, este necesară renumerotarea celui de-al doilea art. 48 și a articolelor subsecvente, precum și actualizarea corespunzătoare a tuturor trimiterilor interne.

37. La **art. 52,** pentru sistematizarea coerentă a reglementării, propunem transferarea dispozițiilor în capitolul XII „Finanțarea", cu corelarea acestora cu art. 39 - 41, în vederea evitării suprapunerilor. Această intervenție va impune renumerotarea articolelor și corelarea trimiterilor interne.

38. La **art. 54 alin. (1),** pentru rigoarea redactării, propunem ca textul să debuteze astfel:

„(1) În termen de 12 luni de la **data intrării** în vigoare a prezentei legi ...".

Modul de redactare este valabil, în mod corespunzător, și pentru **art. 57 alin. (1) și art. 58.**

39. La **art. 55**, pentru claritatea și previzibilitatea normei, este necesară indicarea momentului de la care se calculează termenele prevăzute la **lit. a) - d),** similar soluției utilizate la art. 54 alin. (1).

Totodată, la **lit. a)** se face referire la obiectivele „identificate preliminar ca având risc critic", deși, potrivit art. 11 - 13, încadrarea într-un nivel de risc reprezintă rezultatul evaluării integrate. În lipsa reglementării unei proceduri preliminare, nu rezultă cum sunt identificate obiectivele care trebuie evaluate cu prioritate.

40. Dispozițiile **art. 57 alin. (1),** coroborate cu cele ale art. 60 alin. (1), permit aprobarea normelor metodologice într-un termen de până la 180 de zile de la intrarea în vigoare a legii, deși aplicarea efectivă a numeroase dispoziții ale acesteia este condiționată de existența normelor respective. Astfel, se poate crea un interval de până la 180 de zile în care obligațiile instituite de lege sunt în vigoare, dar criteriile, metodologiile și procedurile necesare aplicării lor nu sunt încă stabilite.

Totodată, potrivit art. 60 alin. (1), art. 50 și 51 ar urma să intre în vigoare la 30 de zile de la publicarea legii, anterior celorlalte dispoziții. Soluția nu este corelată, în special, cu art. 51, care se raportează la Planul individual de protecție, reglementat prin dispoziții ce intră în vigoare ulterior.

În consecință, și având în vedere și prevederile art. 55 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora termenul de elaborare a normelor de aplicare a unui act normativ nu trebuie să depășească, de regulă, 30 de zile de la data intrării în vigoare a acestuia, este necesară reexaminarea calendarului de intrare în vigoare.

41. La **art. 59**, semnalăm că enumerarea actelor normative și a categoriilor de reglementări cu ale căror prevederi urmează să se completeze prezenta lege nu are o utilitate normativă proprie. Legile menționate la lit. a) - f), precum și reglementările prevăzute la lit. g) sunt aplicabile în virtutea propriului obiect și domeniu de reglementare, fără a fi necesară instituirea unei norme generale în acest sens. Prin urmare, pentru asigurarea clarității și supleței reglementării, propunem eliminarea art. 59.

42. La **art. 60 alin. (2)**, întrucât norma stabilește o regulă de fond privind finanțarea, recomandăm transferarea acesteia în capitolul consacrat finanțării, cu corelarea dispozițiilor existente în acest capitol. În consecință, art. 60 va cuprinde numai dispoziția referitoare la intrarea în vigoare a legii, urmând să fie eliminată numerotarea alin. (1).

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 862/12.10.2026